

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Helyben: Vidéken: Egy hóra. Negyedévre		Felelős szerkesztő: Dr. HEGEDŰS LORÁNT. Kiadók és laptulajdonosok: HOFFMANN és KRONOVITZ.	Szerkesztőség és kiadóhivatal: DEBRECZEN, Piacz-utca 49. szám.
---	--	--	---

A kivárás taktikája.

Debrecen, augusztus 16.

A hivatalos lap tegnapi száma hozta az osztrák-magyar bankról szóló új törvény és statutum legfelsőbb szentesítéssel ellátott magyar szövegét. Egyidejűleg jelent meg Ausztria hivatalos lapjában a Reischrat által ugyanígy elfogadott német szöveg is. — A nagy bank-kampány eredménye e szerint végérvényesen be van iktatva két állam törvénytarába és 1917-ig bank-kérdésről szó sem lehet több.

Elnémult a miatta támadt háborúság; a harcmegzött benötte a fű. Az élet napirendre tért fölöttük s az emberek alig emlékeznek már rá.

Pedig nem ártana az oda visszagondolás, elsősorban a magyar ellenzék padjain.

Mit is hirdettek akkor ellenzéki furorral, látszólag mély meggyőződésből s nem minden legénykedés nélkül? Hogy az egyezmény rossz, kárára lesz Magyarországnak is, Ausztriának is, nem kell sem a Lajtán innen, sem a Lajtán túl és soha nem kerülhet szentesítés alá, soha nem válhat törvénné!

A bankvita ebben a feyben indult meg, ilyen illúziók közt élt akkor a baloldal. Tartottak népgyűléseket a bankközösség ellen, dolgoztak az országgyűléshez intézett feliratokkal a bank-elkülönítés mellett; szervezték az ellentállást hévvel és tüzzel; rendeztek nagyszabású vitát, monumentális beszédekkel, a nyugvópontoknál obstrukciós

diszitó stílusban, hogy az ország figyelme feléjük forduljon s megmozduló érdeklődése valamelyes hullámokat vessen. De kárba vesztett az erőlködés; a közvélemény ettől a kampánytól távol tartotta magát. A harcias szellem érezte a nemzet felől teljesen elszigetelt voltát, ereje lassankint fogyott s mikorra mérgét kiadta, végkép ki is merült.

Szinte meglepőleg hatott az országra az a nap, mikor a vitát egyszeriben bezárták s a részletek egy-kettőre átmentek a parlamenti bíráló retortáin. Csak a többség vezetője, a munkapárti kormány feje: Khuen-Héderváry gróf miniszterelnök számára nem jött mindez váratlanul. Államférfiúi nyugalommal, hidegvérrel ítélte ő meg akkor is a helyzetet, kellő fegyverzetben várta és állta a támadást; ragaszkodott a viszonyok megítéléséből lezűrődött taktikájához: kivárta az ostromot s az ostromlók puskaporának elfogytát. Ez a taktika aztán csakugyan bevált s a hadjárat a magyar parlament harcterén teljes győzelemmel a miniszterelnök politikája javára dőlt el.

Az ellenzék most ahhoz bizott, hogy ami neki nem sikerült, talán az osztrák ellenzéknek a birodalmi tanácsban fog sikerülni: a javaslat sa vele szolidáris kormány megbuktatása. De a magyar ellenzék itt is nagy csalódás érte. A magyar kormány, élén Khuen-Héderváryval, ismét erősnek bizonyult a helyzet megítélésében s az alakulás kivárásában: az új osztrák kormány az új Reichsrathban munkaképes többséggel hamar te-

tő alá hozta a bankjavaslatokat. Így lett azokból odaát is törvény, hogy egyszerre legyenek a magyar és osztrák felség elé szentesítés végett fölterjeszhetőek. A két állam hivatalos lapjának tegnapi közleménye a valódi argumentum ad hominem, hogy Khuen-Héderváry gróf államférfiúi előrelátása és ildomos politikája a tizenöt évig holt pont-hoz szegzett s onnét kimozdíthatatlannak látszott bankügyben diadalmas immár az egész vonalon.

Legyen kegyes az obstrukció e tényekből a tanulságokat levonni a mai küzdelemhez, ha ugyan felismeri a ma és tegnap nyilvánvaló analógiáit.

Ma is azt hirdeti az ellenzék, a mit a bankvita alatt híresztelt, hogy a véderőjavaslat rossz, kárára van a monarchia mindkét államának s ha meg nem bukta az obstrukció nálunk, meg fog bukni Ausztriában. És a magyar miniszterelnök ime ugyanazt a metódust alkalmazza most is, mely a bankvita alatt oly jól bevált: állja a harcot, kitart szívósan benne, erős idegekkel és hidegvérrel, míg az ellenfél a maga elszigetelt és avult fegyverzetében hatástalan küzdelme ki nem meríti.

A tegnapi dátum Khuen-Héderváry gróf hadviselési módszerére erőteljes és ország-szerter meggyőzőleg ható erőteljes és ország-Julius Caesar szelleme hajdan azt üzente Brutus táborának, hogy Philippinél fogunk találkozni. A nemzeti munkapárt most a

A menuett.

Irtá: GUY DE MAUPASSANT.

A nagy sorscsapások nem érintenek, — mondotta Jean Bridelle, a zidős és skeptikus ember hírében álló aglegény. Láttam közvetlen közelből a háborút: Hullák között ugráltam, a számalom minden érzése nélkül. A természet és emberek nagy brutalitása a borzalom vagy ellenézés kiáltását csalják ki belőlünk, de nem találunk annyira szíven s nem riasztanak úgy meg bennünket, mint bizonyos apróbb dolgok látása.

Az anya számára a gyermeke elvesztése, a férfi számára az anya elvesztése a legnagyobb fájdalom. Szörnyű csapás az ilyen, földulja, meghasogatja az ember szívét, de ki lehet gyógyulni belőle, mint ahogy mély sebek is begyógyulnak. De bizonyos események, olyan félig kitalált, az ajtó résér keresztül látott dolgok, rejtett bánatok, a balsors ravasz rajtukütsései, amelyek fölkaparják a lelket és hirtelen kinyitják a lélek titkos ajtóit, amelyek szenvedésekhez vezetnek: az ilyen eseményekből annyi szomorúság csapódik le, amennyi megrontja a lélek derűjét és annyi kesereűség és üresség marad a nyomukban, amennyitől nehezen lehet egyáltalán megszabadulni.

Két-három olyan dologra gondolok, amelyek mások talán észre se ivettek volna, de amelyeknek tövise mély és fájó szurást ejtett a szívemen.

El akarok mondani egy ilyen esetet s talán önök nem is fogják megérteni, miért ha-

tott rám ennyire egy ilyen röpké benyomás. Rég elmúlt már, de azért még mindig olyan eleven, mintha tegnapi keletű lenne. Azt is megengedem, hogy fájdalmas megindulásomnak jó részét képzeletem rovására kell írni.

Most ötvenéves vagyok. Akkor fiatal voltam és jogtudományokkal foglalkoztam. Szomorú, álmodozó és valami mélabus bölcselkedésre hajlamos ember létemre kevés örömmel tellett a lármás kávéházakban, a korlátolt pájtásaimban, az együgyű leányokban. Rendszerint korán keltem és alig ismertem nagyobb élvezetet, mintha reggel nyolc óra felé egyedül sétálhattam a Parc du Luxembourgban.

Önök nem ismerik már ezt a parkot. Olyan volt, mint valami a mult századból itt felejtett kert, olyan csinos, mint az öregedő asszony szelid mosolygása. Sűrű bokrok szegélyezték a keskeny, szabályos utakat, itt-ott akadt egy-egy virágágy, kis fasorok, amelyek olyan rendben állottak ott, mint sétára induló tanulók csapata, avagy csodálatos rózsabokrok gyülekezete vagy gyümölcsfák csoportja.

A bájós liget egyik sarkában állottak a méhhasok. A szalmaházikók a nap előtt föltárták ajtócskáikat, nem voltak nagyobbak, mint a gyűszű nyílása s az ember mindenféle találkozott a dongó, zümmögő lakókkal: e bájós hely igazi tulajdonosaival, a lombok setatereinek igazi használóival és élvezőivel.

Majdnem minden reggel itt voltam, leültem valamelyik padra s olvastam. A könyv

gyakran kicsuszott kezemből s én elálmodoztam, hallgattam a város távoli életének zaját s élveztem a végtelen nyugalmat, ennek a régmódi világnak a békéjét.

Rövid idő multán észrevettem, hogy nem vagyok a kert egyedüli látogatója, mert gyakran összetalálkoztam valamelyik zugban egy különös kis öreg ural.

Ezüst csattos cipőt viselt, rövi dnadrágot, csipkenyakkendőt s egy lehetetlen formájú, szürke, hosszuszőrű, széles karimájú kalapot, amely özönvíz előtti időkre emlékeztette az embert.

Igen-igen sovány szögletes ember volt, egyre fintorította az arcát, sokat nevetett, a nyitódó és csukódó szempillája mögött egyre forgott a szeme s mindig aranygombos fejű bot volt a kezében, amely valami kedves emléke lehetett.

Eleinte csak elcsodálkoztam rajta, majd később szerfölött érdekeln kezdett. A levelek résein keresztül sokszor megfigyeltem, megszűröl követtem, de mindig úgy, hogy az utnak egy-egy kanyargása eltakart s így észre nem vehetett.

Valamelyik reggel, amikor ig yaszt hitte, hogy egyedül van, a legkülönösebb mozdulatokkal ejtett ámulatba. Aprókat ugrott, meghajlott, elegánsan megforgott, kényesen rieszálta derekát, mosolygott, mintha közönség volna körötte, kezével kedves ivatek irt le, ide-oda hajtogatta kis báb-testét és aztán finom üdvözlést intett sztrteszt. Megható és neveséges volt egyszerre: — táncolt.

A csodálkozástól gyökeret vert a lábam

bankvita emlékeztetül ezt üzenheti az obstrukciónak: „Mi már végeztünk egyszer — Philippinél!”

A hadügyminiszter körül.

A képviselőház ülése.

Az elmaradt névszerinti szavazásokat intézte el ma a képviselőház s így két interpelláción kívül egyébre nem jutott idő. Az egyik interpellációban Györffy Gyula a hadügyminiszter távozásáról forgalomba hozott hírek valódisága felől követelt felvilágosítást a miniszterelnöktől.

Györffy interpellációja közben különben egy incidens történt a Házban. Kállay Tamás ugyanis, aki a terem közepén az asztalhoz támaszkodva hallgatta az interpellációt, amikor Györffy arról beszélt, hogy Schönaich miért távozik, közbekialtott:

— Nincs más baja, csak a köszvény bántja.

Mire Kovácsy Kálmán odakiáltott Kállaynak:

— Mit kiabálsz közbe, menj a helyedre, nincs jogod oda állani.

— Ne ordíts — válaszolt Kállay Tamás — mert lehuzom rólad a reverendát.

— Amit én huszonöt évig becsülettel viseltem — replikázott mind ingerültebben Kovácsy. — Vigyázz, mert majd ellátom a bajod.

Az elnök ekkor hosszas csengetés után rendet teremtett. Az interpelláció után Kállay odament Kovácsyhoz s mondott neki valamit, mire izgatott szóváltás keletkezett s már-már úgy látszott, hogy tettelegességre kerül a sor, amikor Csermák Ernő, a ki a közelben ült és éppen fölállt, szétválasztotta a veszekedőket.

Részletes tudósításunk az ülés lefolyásáról itt következik:

A technika komédiája.

Kabos Ferenc alelnök negyed 11 órakor nyitotta meg az ülést.

Bemutatja Kecskemét feliratát, melyben a város megköszöni a képviselőház segítségét. Bemutatja Somogy és Temes vármegye valamint Selmec és Bélabánya városok feliratát az obstrukció ellen. Előterjeszti Toronya, Battonya, Bánhegyes községek feiratát a kanonai javaslatok ellen. Indítványozza, hogy e feliratok a Ház asztalára tétessenek.

és az a kérdés forgott a fejemben, melyik az örült kettőnk között.

Hirtelen abbahagyta a táncot, eiőlépett, mint ahogy a színészek szoktak, meghajolt s kecsesnek képzelt mosollyal csókot hintve az utszéli fákra, néhány lépést tett visszafelé.

Ezután komolyan tovább sétált. Ettől a naptól kezdve állandóan szemmel tartottam s meglestem minden reggel a táncát. Minden áron meg akartam vele ismerkedni és végül is valamelyik reggel a következőképpen szólítottam meg:

— Nagyon szép idő van ma. uram.

Szóba állott velem s így válaszolt:

— Valóban, olyan szép az idő, mintha nem is a mai világba való volna.

Eg yhét múlva már jó barátok voltunk s ismertem az élete történetét. XV. Lajos korában operai táncmester volt. A botját Clermont hercegtől kapta ajándékba. Mihelyt táncról esett szó, megoldódott a nyelve.

Egyszer aztán bizalmas lett hozzám: — Castrist vettem feleségül, uram. Ha akarja, bemutatom neki. De a nőm nem szokott ilyen korán idejönni. Ez a kert az egyetlen örömiünk az egész életünk. Azt hisze megvíkünk sem tudna már nélküle élni. Régi és előkelő; ugye bár, ön is ilyennek látja. Ennek még olyan a levegője, mint amilyenben én fölnevelkedtem. A feleségemmel itt töltjük a délutánokat, de én már reggel kijövök mindig, mert én koránkező ember vagyok.

Másnap, reggelim elköltése után nagy sietséggel igyekeztem a parkba. Öreg barát-

Beck Lajos: A kérvényeknek különböző bizottságokhoz való utasítását javasolja.

Elnök jelenti, hogy husznál több képviselő külön-külön névszerint kíván szavazni a kérdéseken.

Az interpellációs könyv felolvasása után áttérnek a névszerinti szavazásokra.

Tóth János szabadságkérését a Ház a megejetett szavazás alapján 122 szótöbbséggel elvetette.

Désy Zoltán szabadságkérését a Ház névszerinti szavazással 99 szótöbbséggel szintén visszautasította.

A szavazás után az elnök kihirdette, hogy Kellner Béla szabadság-kérését 94 szótöbbséggel elvetette a Ház.

A többi szavazás holnapra marad.

Következtek az interpellációk.

Ábrahám Dezső, Ráth Endre és Jaczkó Pál az elnökséget megkérték, hogy interpellációjukat elhalasztassák, mit az elnök bejelent a Háznak.

A hadügyminiszter lemondása.

Györffy Gyula interpellálja a miniszterelnököt Schönaich hadügyminiszter lemondása tárgyában. A lemondás — a lapok hírei szerint — a trónörökös befolyására történt, ami alktományellenes, mert a korona elhatározását csak az alkotmányos tényezők befolyásolhatják. Kéri erre nézve a miniszterelnököt, hogy nyilatkozzék. A multkor a miniszterelnök azt mondta, hogy a véderőjavaslatért itt a magyar kormány s nem a közös hadügyminiszter a felelős. Az igaz. De a 67:XII. cikk értelmében a véderőjavaslatot kizárólag a hadügyminiszter kezdeményezheti és nem közömbös az, hogy a közös hadügyminiszter most kénytelen éppen a javaslat tárgyalása alatt lemondani. Talán a magyar nyelv miatt? Mi nem tudjuk, a hadügyminiszter vállalja-e ezt a javaslatot?

Székely Ferenc igazságügyminiszter: Csak meg kell csinálni! (Zaj jobbról: Persze, hogy vállalja!)

Györffy Gyula: Nekünk a megnyugtató kell s azért kérde a miniszterelnököt, van-e tudomása a válságról s annak okáról s mi lesz a véderőjavaslat további sorsa, ha megszavaznák? S érvényesítette-e befolyását a válságon?

Khuen-Héderváry gróf miniszterelnök kijelenti, hogy tudja, hogy Schönaich szabadságot élvez, de lemondásáról nincs tudomása. Ha Györffy elolvassa a javaslat 88-ik paragrafusait olvasni s látni fogja, hogy

tom már ott volt s igen szertartásosan kicsiny, fekete öltözötű nőt vezetett a karján.

Bemutatott neki, Castris vlot, a híres táncosnő, hercegek és királyok hajdani kedvese, szerette az az egész gáláns évszázad, a mely még ma is a szerelem illatát árasztja a világra.

Leültünk egy kőpadra. Május volt. Édes illatok kergetőztek a lombok között, nyájas napsugár bujkált a fák között s megaranyozta a földön a harmatsöppeket.

A kert egészen néptelen volt. Távoli kocsi járás zaja szűrődött be.

— Beszéljen valamit a manuettról, uram, — ezzel a kéréssel fordultam az öreg táncoshoz.

Megremegett.

— A menuett, uram, a táncok királynője s a királynők tánca. Amióta nincsen királyunk, azóta nincsen menuettünk sem.

S majd nagyszavu magasztaló beszédbe fogott, amelyet azonban én nem igen értettem meg. Kértem, jellemezze a lépéseket, a mozdulatokat. Bele is fogott, de összezavarodott, kétségbeesett zavara miatt ideges lett s elszomorodott.

Hirtelen odafordult öreg, hallgatag élet-társához:

— Elise, — mondotta, — talán volna kedved . . . gyönyörű volna, ha talán nem volna ellenedre . . . ha bemutatnók ennek az urnak, hogy milyen a menuett.

Az asszony nyugtalanul szétnézett, majd egyetlen szó nélkül fölkel s a férfival szembe állott.

e törvény végrehajtása a honvédelmi szükségletek hatáskörébe tartozik. Ami pedig azt illeti, hogy a javaslat megszavazása után baj lesz — azt ajánlja, hogy tessék csak mielőbb megszavazni a javaslatot. (Derültség. Taps a jobboldalon.)

A miniszterelnök választát a Ház tudomásul vette.

Csermák Ernő felszólalása után az ülés háromnegyed kettőkor véget ért.

Debreceni szociológusok a tanítószág érdekében.

Fölhívás a közönséghez.

Abból az alkalomból, hogy Zichy János gróf Werner Jenő fővárosi tanítót a Tanító című lap szerkesztésétől eltiltotta és a tanítók szövetségéhez ismert rendeletét kibocsátotta, országsszerte mozgalom indult meg, hogy a tanítók fenyegetett és megtámadott szabadságát megvédjék. Ilyen mozgalom indult meg Debrecenben is és itt e mozgalom élén Legányi Gyula dr., Simon István, Csúrka Antal, Kerékgyártó József, Dobó Sándor tanítók állanak, akik most nagy népgyűlésre hívják össze Debrecen polgárságát, hogy tiltakozzon a tanítók állampolgári szabadságainak megsértése miatt.

A népgyűlés érdekében ma a mozgalom élén állók a következő fölhevást bocsátották ki:

Debrecen népéhez!

A jelenlegi közoktatásügyi kormányzat részéről az az állandó és következetes törekvés jelentkezik, mely Magyarországon a gondolat-, a szólás- és lelkiismereti szabadság elfojtását célozza. Ez a törekvés egyszer már diadalt ült akkor, amidőn a Magyarországi Tanítók Szabadegyesületét erőszakosan letörte és ezt a diadalát teljessé akarja tenni a Magyarországi Tanítók Országos Szövetsége elnémitásával is.

Debrecen népe! Ez az eset tullepi a napi politika szük kereteit. Ez az eset nem a tanítószág magánügye, hanem ügye Magyarország kulturájának. Mert aki ez ország

S ekkor olyasvalamit látam, amit sohasem fogok elfelejteni.

Jártak-keltek, gyermekes módon fintorgatták az arcukat, egymásra mosolyogtak, idehajlodoztak, ugrándoztak, mint két öreg, drótra járó baba, amelyeknek kopott, romlott szerkezetét ügyes szerelő megint mozgásba hozta.

Néztem őket s szivemen különös érzés lett urrá, a lelkem kimondhatatlan szomorúsággal telt meg. Ugy rémlett, mintha valami bus és torz jelenést láttam volna: elmúlt századnak régi szabásu árnyékát.

Hirtelen abbahagyták a táncot. Végére értek a figuráknak. Furcsa módon, eltorzult arccal állottak eg ydarabig még helyükön. — Azután zokogva egymás karjába borultak.

Három nap multán vidékre kellett utaznom. Amikor két év multán visszakerültem Párisba, a parkot már nem találtam. Mi lett azokból az emberekből, a szeretett öreg park nélkül, amelynek kanyargós utlain ott éle elmúlt idők illata? Meghaltak vagy talán száműzöttek gyanánt bolyonganak modern utcáinkon? Avagy talán ezek a szegény kisértetek valamelyik temető rejtelmes ciprus-fáinak tövében holdvilágos éjjeleken leltik el menuett-jüket?

Nem tudok megszabadulni a rájuk való emlékeztéstől, egyre nyomomban van ez a kép s éget, mint valami seb. Magam sem tudom, miért.

Nevelésnek találják, ugy-e?

kulturájának sorsát szíven viseli, az előtt nem lehet közömbös, hogy milyen gazdasági és szellemi viszonyok között élnek a kultúra legelső magvetői.

Ez a fölismerés élénken követeli, hogy akadályoztassák meg a reakció újabb diadala. Ennek a fölismerésnek a szolgálatába kíván szegődni a debreceni polgárság és munkásság tiltakozó nagygyűlése, mely augusztus 20-án, vasárnap délelőtt tíz órakor lesz a Bika disztermében. Erre a nagygyűlésre a tanítóság barátai szeretettel meg hivatnak.

A nagygyűlést megelőzően csütörtökön este fél kilenc órakor az ipartestület disztermében értekezlet lesz, amelyen az összehívók minden érdeklődőt is szívesen látnak.

Kavarodás

a Fejérváry-kormány tagjai között.

Kristóffy sajtópórt indlt. — Vörös László nyilatkozik.

„Kristóffy bevonulása“ címmel cikk jelent meg a Budapesti Hírlap vasárnapi számában, amelyben a cikkíró csodálkozik azon, hogy Kristóffy József megjelenését a képviselőházban némán tűrték. A cikkben éles támadás van Kristóffy ellen, akinek a B. H. még mindig nem tudja megbocsájtani, hogy fölszínre dobta az általános választójog kérdését.

Kristóffy és az alkotmány.

Kristóffy József, a Fejérváry-kormány belügyminisztere a támadásra ezt a nyilatkozatot tette:

— A cikk durva támadásaira nem válaszolok, valamint hidegen hagy tendenciája, amelylyel személyemet sértésekkel halmozza el. Nem félek, nincs is okom félni semmitől. Amikor szokásom ellenére mégis nyilatkozom, teszem ezt azért, hogy azoknak a legendáknak, amelyek valóság gyanánt kolportáltak, egyszersmindenkora véget vessek.

— Az egyik legenda az, hogy én hajlandó voltam a megválasztott parlament összehívása nélkül kormányozni. Ennek éppen az ellenkezője áll. Tény az, hogy amikor 1906. telén elhatározták a parlament feloszlását anélkül, hogy az új képviselőház a törvényes határidőre összehívható lett volna, én illetékes helyen nyomban kijelentettem, hogy emiatt nem maradhatok a kabinet tagja. Tény az, hogy bejelentettem lemondásomat s tény az is, hogy ez a lemondás elfogadtatott. Felmentésem napja is megállapított. Ez a nap április 10 volt. Hogy felmentésem nem azért történt, azt a közbejött paktum okozta.

— A másik legenda a Fabricius eset. A midőn az országgyűlésnek katonai karhatalommal való feloszlása napirendre került, nyomban és nyomatékosan kifejeztem illetékes helyen, hogy ezt a tervet helytelenítem. Természetes, hogy ma, utólag sem gondolkozom másképp, mint akkor. A ténny azonban nem volt módomban elhárítani, mert akkor már lemondásom elfogadtatott s így alkotmányos eszköz nem áll rendelkezésemre. Ez a történelmi igazság.

— Ami az illető lap személyes sértéseit illeti, ezek miatt, továbbá most már a csabai

képviselőválasztáskor írott sértő cikkek miatt is megtettem a bűnvádi följelnetést.

Vörös László Kristóffy ellen.

Kristóffy nyilatkozatának megjelenése után egy hírlapíró megkérdezte Vörös László volt kereskedelmi minisztert, vajjon a Fabricius-féle házfeloszlás idején lemondott miniszter volt-e már Kristóffy és nem rendelkezett-e annak elhárítására alkotmányos eszközökkel?

— Szó sincs róla — felelte Vörös László. — Kristóffy nyilatkozatára vonatkozólag egyébként megvárjuk, míg Lányi Bertalan Budapestre jön, azután együtt fogjuk megtenni a szükséges lépéseket. Különben — folytatta — nekem teljesen mindegy, hogy Kristóffy dicsekszik és mosakszik. Beszél intimitásokról, olyan dolgokról, amelyek a Fejérváry-kabinet legbensőbb ügyei voltak. Ebben sohasem fogom követni. A mi a kabinetben történt és ami a lemondást illeti, illetékesen csak Fejérváry Géza báró tehetne nyilatkozatot. Más bírót, mint a lelkiismeretemet, nem ismerek.

Az ellentét még jobban kiélesedik Kristóffy Józsefnek a Vörös-féle nyilatkozatra tett következő megjegyzésével:

— Nem Vörös Lászlónak mondtam le, mit tudhatja tehát ő, mikor történt a lemondás. Különben állom és fenntartom nyilatkozatomnak minden szavát és kész vagyok bizonyítani.

A Fejérváry volt kabinet tagjai különben azt mondják, hogy ha Kristóffy tényleg lemondott, miért maradt helyén az utolsó percig. Kristóffy ezzel szemben azt állítja, hogy ketten mondtak le: ő — a karhatalom bevezénylése miatt és Lányi, aki a Kuria elnöki állása miatt távozott.

Reszkess dinasztia!

Jön Nagy György a fapuskával.

Hódmezővásárhelyről írást hozott a posta.

Ez van az írásban:

Örökegy szentség . . .
Hizelgő hazugság, —
A népszerűet glóriás szentjei:
Az örök élet forrása, —
Elhnyelt átok,
Zsebbe rejtett ököl,
Ijedős igazság,
Tronusvivó tettek
Vértanuság,
Az eszme nagysága,
A tehetség törpesége,
Szentséges szeretet,
Szenvedve, üldözötve is.
Rákóczi és Kossuth országa eljövételén
Büszkén hirdetem,
Önkényuralom,
Fegyveres pandur,
A népfelség diadala,
A hit teljessége,
Magyar köztársaság,
Isten engem úgy segítjen!
Hódmezővásárhely, 1911. augusztus havában.

Nagy György.

Mi ez? Vers? Szózat? Himnusz?

Hihíhi, hahaha, höhöhö! Nem vers, nem szózat, nem himnusz. Előfizetési felhívás! a „Magyar Köztársaság“ című politikai hírtérítkei lapra, amelyről bejelenti Gyurka, a ko-

alicio egykori Demoszthenésze, hogy minden hónap 14-ik napján fog megjelenni.

Huj, huj! Mi lesz ebből? Reszkess dinasztia.

Jön Gyurka a fapuskával. A „tronusvivó tettekkel“, az „örök egyszentséggel“ a „népfelség diadalával“.

A közönség már is életveszélyesen tolong, hogy előfizethessen a „Magyar Köztársaság“-ra. Na tessék! Ebben a szomorú országban még meg is nevetetik az embert.

Prolongálják a Hortobágy-kérdést.

A bizottság titkos ülése.

Legutóbb, néhány hét előtt, Kovács József polgármesternek egy hozzáintézett burkolt értelmű kijelentéséből örömmel állapítottuk meg, hogy a Hortobágy hasznosításának kérdése hatalmas lépéssel közeledik a megvalósulás felé. A nyilatkozatból ugyanis kétségtelenül bizonyosan volt megállapítható, hogy a polgármester megválasztásakor hirdett programjához hiven igyekeznek ezt a nagy kérdést minél előbb és minél jobban megvalósítani. Ma azonban kétségtelenül bizonyosan megállapítható lett az is, hogy e szándéknak e becsületos és a város érdekeire annyira fontos törekvésnek nagy akadályai vannak, amelyek a jó szándék végrehajtását késleltetik.

Ma délután ugyanis az a bizottság, amelyet a közgyűlés a Hortobágy hasznosítása érdekében küldött ki, ülést tartott és ezen az ülésen tárgyalták a Hortobágy hasznosításának kérdésével összefüggő azt az ügyet, amely már-már a megvalósítás stádiumában volt és ez az öntöző csatornák létesítésének kérdése. Tudvalevő, hogy a földmivelésügyi miniszter Debrecen városától 3000 hold földet akar 50 évre bére venni úgy, hogy azon kísérleti mintagazdaságot létesít, a hasznát Debrecen városának engedi át úgy, hogy a városnak ez idő alatt semmiféle kiadása nem lenne.

Ezen a területen a kulturamérnöki hivatal a városnak 500000 koronás hozzájárulásával öntöző csatornát létesítene, amely abban a pillanatban, amikor a város tulajdonába menne át. Később öntözés alá vétetné a földmivelésügyi miniszter még háromezer holdat. Ez volt a terv. Amikor azonban a földmivelésügyi miniszter leküldte a szerződési tervezetet, a jog- és pénzügyi bizottság kifogásolta annak első pontját, amely az átengedendő területet írja le, mert e leírásban nem azt a területet, a Csunya földet jelölték meg, amelyről a tárgyalás során szó volt. Ezért átadták az ügyet a gazdasági bizottságnak, amely ma tárgyalta az ügyet. Az öntöző csatorna kérdésével kapcsolatban Kovács József polgármester a mai ülésen indítványozta, hogy vegye tárgyalás alá a bizottság a Hortobágy általános hasznosításának kérdését is, de a bizottság mindkét kérdés ellintézését, vagy legalább előbbre vitelét — elhalasztotta.

Megjegyezzük itt közbevetőül, hogy a bizottság bizalmas jelleggel, titokban tartotta meg üléseit úgy, hogy annak tárgyalásai a közönség tudomására nem juthatnak. Nem értjük s nem helyeselhetjük pedig ezt a titkosítást, mert a Hortobágy hasznosításának kérdése olyan vitális és közérdekű dolog, hogy elintézésének minden frázisa iránt méltán és joggal érdeklődhetik a közönség annál is inkább, mert hiszen csak a nyilvánosság mellett juthat tudomására az ügy miben állása, az egyes intézkedések, a bizottságon kívüli álló szak köröknekis, amelyek pedig hasznosan befolyásolhatják e nagy kérdés elintézését a városházán kívül is.

Eltekintve azonban ettől a szerintiünk fe-

A nagyérdemű közönség szíves tudomására hozzuk, hogy a Szolyvai, Polenai és Luhi Erzsébet ásványvizek raktárát augusztus hó 7-én József kir. herceg-u 14. sz. alá helyeztük át. Szíves pártfogást kérünk.

Tisztelettel
Roth Testvérek.

lesleges diskreciótól most a lényegre kívánunk rámutatni és megjegyezni, hogy a bizottságnak állásfoglalása sok tekintetben meglepő. A halasztás megokolása — titokban szerzett információk szerint — az volt, hogy a bizottság tagjai igen gyér számban jelentek meg s így az öntözés és az általános hasznosítás kérdése tárgyalás alá nem vehető. Általában helyes ez az álláspont, amikor azonban részben konkrét, részben olyan nagy fontosságú kérdéssről van szó, mint a Hortobágy hasznosítása, figyelemmel kellene lenni, hogy ez a dolog olyan régi, olyan sürgős és olyan életbe vágó, hogy minden alkalmat meg kell ragadni annak előbbre vitelére. Minden tárgyalás — még ha kevés bizottsági tag tartja is meg — vehet fel hasznos és életrevaló eszmét s minden eszmét, amely a megvalósításhoz csak egy kissé is közelebb vezet örömmel kell fogadni.

A bizottság mai határozata után valószínűleg csak őszkor kerül tárgyalás alá a dolog. De úgy érezzük, hogy a kérdés olyan nagy érdekű, hogy annak fontosságára minden alkalommal rá kell mutatni. Tudvalevő ugyanis, mit jelent a Hortobágy hasznosítás: Jelenti azt a jövedelmi forrást, amely lehetővé teszi Debrecennek a fejlődést, mindannak a nagy tervnek megvalósítását, amely Debrecenét naggyá teszi.

Installáció után.

Ujabb üdvözlő táviratok a püspökhöz. —

A fővárosi sajtó Baltazár programjáról.

Debrecen közönsége ma is hatása alatt állott a tegnapi püspökavatás ünnepeinek. Az összes lapok a nyomdák tegnapi munkaszünetére dacára megjelentek, hogy beszámoljanak a püspök installációjáról s így azok is, akik nem juthattak be a nagytemplomi istentiszteletre, tudomást szerezhetek Baltazár püspök monumentális székfoglalójáról. S megismervén azokat az irányelveket, amelyek Baltazár Dezső drt kormányzói méltóságában vezetni fogják, a közönség a meglegedettség érzetével telt el, mert úgy találta, hogy Baltazár Dezső dr. ugyanaz lesz a püspöki székben, aki eddig volt: a magyar nemzeti ideáloknak, a liberálisizmusnak, a kálvinizmusnak prófétája.

Az új püspök — mint jelentettük — tegnap este az installációs ünnepek végeztével visszautazott Hajduböszörménybe. Itteni lakásán ma kedves vendégei voltak: Tüdös István dr. és Kiss József esperesek, az Országos Református Lelkészegyesület alelnökei, az Orle több tagjával együtt fölkeresték s mint a magyar kálvinista papok szűkebb családjának fejét, szeretettel ünnepelték.

Az üdvözlő táviratok.

Azokon kívül, amelyeket mai számunkban közreadtunk, még nagyon sok üdvözlő távirat érkezett Baltazár Dezső dr. püspökhöz az installáció alkalmából; ezeket — közöttük Tisza István grófét, Baksay Sándor, Scholtz Gusztáv és Geduly Henrik püspökökét csak az ünnepi banket után kézbesítette a táviróhivatal s így e helyen jegyezzük fel őket:

Pöstyén. A közgyűlésen jelen nem lehetvén, ezúton csatlakozom azokhoz, akik ma beiktatott püspökünk működésére Isten áldását kérik.

Tisza István gróf.

Kunszentmiklós. Munkálkodásodhoz Istennek áldását kérem. Testvéri üdvözlétei
Baksay Sándor dunamelléki református püspök.

Trencséntelep. Fűrdőhasználatra kényszerítve, a távolból köszöntlek beiktatásod fényes ünnepén és fölajánlva legmelegebb, tiszta szívből szomszédi érzésemet, Isten áldásait kívánom a hazai protestantizmus megerősítésére irányuló munkásságodra.

Geduly Henrik tiszai evangélikus püspök.

Budapest. A testvérkerület mai örömmel ünnepel az alkalmából, hogy a kerületnek, mint a megválasztott püspökének tiszteletteljes üdvözlőlevelét küld a bányai evangélikus egyházkerület elnökségének és közönségének nevében

Scholtz Gusztáv püspök.

Püspökladány. Isten áldása vezéreljen egy hosszú életen át.

Tisza Kálmán gróf orsz. képviselő.

Budapest. Nem mulaszthatom el, hogy a mai napon is ne üdvözlöljem az ünnepeltet és az ünneplőket. Isten áldása mindazokon, kik a maguk körében ernyedetlenül dolgoznak nemzetünk nagyságán.

Rákosi Viktor orsz. képviselő.

Marienburg. Beiktató ünnepélye alkalmából fogadja szívesen azon hő óhaját, hogy Isten áldása kísérje minden lépését, erővel és egészséggel áldja meg a mindenható.

Lestyán Adorján udvari tanácsos.

Bad-Gastein. Mai ünnepélyes beiktatása alkalmával legnagyobb sajnálatomra nem vezethetem méltóságod színe elé a debreceni izraelita hitközség küldöttségét, miután egészségem helyreállítására itt időzöm. Adig is, amíg személyesen megtehetem, fogadja méltóságod ezúton tisztelem kifejezését. Kívánom, hogy a mindenható tartsa meg erőben és jó egészségben az emberi kor legvégső határáig és áldja meg felekezetének öröme s nagy dicsőségére és mindnyájunk büszkeségére.

Rosinger Lajos, a debreceni izraelita hitközség elnöke.

Ujvidék. Az alsóbaranya-bács-szlavóniai egyházmegye mai közgyűlésén együttlevő egyesületi tagok nevében benső örömmel köszöntünk, Isten áldását kérve read.

Kontra János, Tóth Sándor, Kulcsár Sándor, Arany Gusztáv, Lukácsy Imre.

Hódmezővásárhely. Nincs szlv, mely őszintébb, igazabb örömmel óhajtaná, hogy Isten erőt, egészséget, hosszú életet adjon neked. Jókívánatainkhoz csatlakozik derék kápláni karunk.

Darabos, Marjai, Vincze, Juhász.

Üdvözlő táviratokat küldtek még: A vértesaljai számvizsgáló bizottság nevében Csonotos, Tóth, Deésy, Urházy, Pató Bálint (Budapest), Gönczy Gyula és családja (Kecskemét), Szabolcsi Miksa, az Egyenlőség szerkesztője (Budapest), Jakab István lelkész (Nagygalambfalva), Lélek István a maki ipartestület nevében, Szalay nagybecskereki lelkész, Löfkovits Artur debreceni muzeumigazgató (Bad-Gastein), Balatoni István lelkész (Faluszemes), Losonczy László lelkész (Nagykörös), Benkő István

lelkész (Rákospalota), Lengyel János, a csánádmegyei általános tanítóegyesület nevében (Reformátuskovácsháza), Kiss István a nagyszalontai református tantestület nevében, Simay Károly kir. járásbíró (Kula), Abrahám Dezső orsz. képviselő (Budapest), Kunágotai református egyház és még számosan.

A mai nap folyamán szintén nagyon sok távirati és levélbeli gratuláció érkezett a püspökhöz.

A fővárosi sajtó Baltazáról.

Az összes budapesti napilapok hasábos tudósításokat közölnek a tiszántúli egyházkerület tegnapi nagy ünnepének lefolyásáról s mindannyian a legnagyobb magasztalás hangján írják Baltazár Dezső dr. egyéniségéről és programjáról.

A Világ nagy eseménynek mondja az installációt s azt írja, hogy „súlyt és jelentőséget a beiktatásnak az új püspök beköszöntő beszéde adott, az a beszéd, melylyel Baltazár a népoktatás államosítása mellett emelte fel szavát, újból — ezúttal a püski székéből — bizonyosságát adván modern gondolkodásának, bátor szókimondásának.”

Az Ujság vezércikkben méltatja Baltazár programját. Püspöki szó a címe a cikknek, melynek legérdekesebb passzusa ez: „Baltazár püspök messzebbre megy, mint felekezeti méltóságánál fogva kötelező van. Odáig megy, hogy az iskola államosítása mellett szól, noha a református egyháznak kiváló sikerei és sok tekintetben életérdekei és missziója az ő kiváló pedagógiai működéséhez fűződik. Ezzel a nyilatkozáttal még az ugynevezett szabadgondolkodók is meg lehetnek elégedve. Am nem ez a passzusa beszédének köti le leginkább figyelmünket, inkább az, mely a hitélet még filozófiai belátással és a modern élet művelésének igazi megismerésével úgy fogja föl, aminő és olyannak mutatja be, amilyennek lennie kellene.”

A Pesti Hiriap hosszasan ismerteti a székfoglaló beszédet, amelynek azért tulajdonít különösen nagy súlyt, mert „Baltazár Dezső, a tiszántúli református egyházkerület püspöke, aki a több mint másfélszer lelkészt magában foglaló országos lelkészegyesület elnöke, eddigi működésével is országos nevet szerzett s mert szavát az egész reformátusság figyelemmel kíséri és impozáns nagy tábor követi.”

A Pesti Napló azzal magyarázza meg a püspök székfoglalója iránt megnyilvánult nagy érdeklődést, hogy Baltazártól radikális kijelentéseket vártak, majd így folytatja: „Eddigi szereplésével már tanúságot tett arról, hogy hiva a modern eszméknek és reformoknak. Annakidején, mint az Országos Református Lelkészegyesület elnöke nemcsak az egyházi, hanem a politikai körökben is nagy feltűnést keltett azzal a beszédével, amelyben a szekularizáció szükségességét hirdette. Püspöki székfoglaló-beszédében is megnyilatkozott a radikalizmusa s nyíltan kijelentette, hogy hiva az iskolák államosításának. Bátor és modern kijelentés volt ez egy felekezet kebeléből, különösen most, amikor a társadalmat is olyan élesen foglalkoztatja az iskolák államosításának ügye. Érintette beszédében a püspök azt a másik modern kérdést is, mely a hitnek és a tudománynak harcára vonatkozik. Ebben a kérdésben is elfogulatlan nyilatko-

Legjobb a Békési Róza „Csikós” szappana.

zatot tett, abbéli meggyőződésének adva kifejezést, hogy a tudomány szabad vizsgálódásának nem lehet tiltó gátja a hit, annál kevésbé annak embercsinálta szabályai."

A politika eseményei.

A bankszabadság életbelépett.

A hivatalos lap tegnapi száma közli az Osztrák-Magyar Bank szabadságának szentesítéséről szóló 1911. évi 18. törvénycikket. A törvény az utolsó szakasz értelmében január elsejéig visszamenő hatálylyal a kihirdetés napján lép életbe. A mindennapi forgalomra nézve ennek a dátumnak igen nagy jelentősége van, mert az új szabadság értelmében a banknak jogában van az eddigi négyszáz millió korona adómentes bankjegy helyett hatszáz millió korona adómentes bankjegyet kibocsátani, úgy, hogy a bankjegyforgalom a bank külön megterhelése nélkül kétszáz millió koronával emelhető.

Minthogy pedig a legutóbbi bankkimutatásban körülbelül 170 millió korona adómentes bankjegy szerepel, ennek az összege pedig a médió szükségletei folytán nyilván eléri a 200 millió koronát, az új törvény értelmében egyszerűen megszűnik az adómentes bankjegyforgalom és a bank legközelebbi kimutatása előreláthatólag csak adómentes bankjegyekről fog beszámolni. Ennek a hatása nyilván érezhető lesz a hitel-forgalomban is, amennyiben a bank terhei csökkenni és így a bank a kamatláb emelése terén szabadelvűbb politikát követhet, mint eddig.

Vármegyék az obstrukció ellen.

Az ország közvéleménye mindhangosan nyilatkozik meg az obstrukció ellen. Ma mint Komáromból táviratozzák Komárom vármegye törvényhatósági bizottsága ma tartott közgyűlésén Versec város ismét átíratával foglalkozván kimondta, hogy a most folyó obstrukciót elítéli és ilyen értelemben fölír a képviselőházhoz.

Lőcséről táviratozzák: Szepes vármegye törvényhatósági bizottsága ma tárgyalta Versec város obstrukció ellenes föliratát, azt nagy többséggel elfogadta, az obstrukciót elítélte és elhatározta, hogy fölír a képviselőházhoz.

Délutáni ülések a Házban.

Fővárosi tudósítónk jelenti, hogy a munkapárti képviselők körében mozgalom indult meg, hogy az ülések ideje délután négy órától nyolc óráig legyen. A képviselőház elnöksége még nem nyilatkozott ebben a kérdésben.

A képviselőház pénteken és szombaton nem tart ülést.

A hadügyminiszter távozása.

Schönaich hadügyminiszter távozásával kapcsolatban ma egy esti lap a következőket írja: A hadügyminiszter személynében várható változás ügyében csak akkor lesz döntés, ha a felség Schönbrunnba tér vissza, mivel Ischl nagyon messze van Bécsből, már pedig ez ügyben több kihallgatás lesz. Ezenkívül újabban egy elvi jelentőségű konkrét kérdés vált vitássá. A változás tehát szeptember 18-ig nem következhetik be. Különben is Marterer vezérőrnagy a katonai kabinet-iroda vezetője ma meglátogatta Schönaich hadügyminisztert és közölte vele a király amaz elhatározását, hogy szabadság-ideje leteltével szeptember 16-án foglalja el hivatalát, ami azt jelenti, hogy a felség most nem is veszi tekintetbe Schönaich lemondási kérvényét.

HÍREK.

— **A debreceni presbiterium Baltazár püspöküél.** A debreceni presbiterium e hó 22-én kedden nagy üdvözlő küldöttséggel keresi fel Baltazár Dezső dr. püspököt Hajduböszörményben és ez alkalommal fogja tudomására adni az egyházközség határozatát, amellyel debreceni lelkészé választották.

— **A király születésnapja.** Ő császári és apostoli királyi Felsége születésének évfordulója alkalmából augusztus hó 18-án, pénteken délelőtt 10 órakor a Deák Ferenc-utcai izraelita templomban hálaadó istentisztelet lesz. Az ünnepély sorrendje. 1. Ma tuvu. 2. 21. és 61. szoltár éneklése. 3. Ünnepi beszéd. 4. Ima a királyért. 5. Hanószent'suo. 6. Hymnus. Kérelem: A t. hitközségi képviselő tagok kéretnek, hogy délelőtt fél nyolc órakor a városháza tanácstermében, 10 órakor pedig az izr. templom baloldali esküvői szobában gyülekezni sziveskedjenek.

— **Szabó Kálmán tanácsnok balesete.** Szabó Kálmán városi tanácsnokot, a katonai és illetőségi ügyosztály kiváló vezetőjét ma súlyos baleset érte. Ma délelőtt egy lépcsőn megcsuszott s lebukott oly szerencsétlenül, hogy béna lába két helyen eltört. A súlyosan megsebesült tanácsnokot lakására szállították, ahol azonnal orvosi segítségben részesítették. Állapota súlyos. Szabó Kálmán iránt általános a részvétel és sokan érdeklődnek hogyléte iránt, mert a rokonszenves, mindenkiel szemben kedves és udvarias úriembert általánosan tisztelik, szeretik és becsülik.

— **A kolera Bécsben és Konstantinápolyban.** Bécsből táviratozzák: A belügyminiszterium egészségügyi osztálya közli: A mai napon Schwendt Alojzia munkásasszonyon, aki Bécsben a X. kerületben, a Leibnitz-gasséban lakik, a bakteriológiai vizsgálat hivatalosan megállapította az ázsiai kolérát. Schwendt Alojzia egy fémdugógyárban dolgozott és utóliára augusztus 12-én volt munkában. Ezen a napon rosszul lett és 13-án a Ferenc József-kórházba szállították. Miután az orvosok semmi koleraanyagot tünetet nem vettek észre, a belgyógyászati osztályon kezelték és csak tegnap vitték át a járványosztályra. Miután megállapították a kolérát, megtették az összes óvintézkedéseket és most kutatják a fertőzés eredetét.

Konstantinápoly, augusztus 16. A hivatalos statisztika szerint tegnap 65 koleraeset volt és tizenhatan meghaltak. Faud pasa szená tornak, a török hadsereg tábornagjának felesége is meghalt kolérában.

— **Földgázforrás Szatmármegyében.** Szatmárról írják: Szatmármegye Avas nevű vidékén gazdag tartalmu földgázforrásokat fedeztek fel. Erről Péchy Péter, az avasi járás főszolgabirója nyomban jelentést tett az alispáni hivatalhoz és rámutatott arra, hogy a földgázforrások kihasználásával ott virágzó ipart lehetne teremteni, és pontosan megjelölte azokat a helyeket, ahol a források előfordulnak. Ezek: Bidszád, Avasfelsőfal, Vámfalva és Kányaháza. Több mint egy esztendeje, hogy a főszolgabíró jelentését megtette és sürgős intézkedést kért, de mindeztől sem történt, vagy legalább is hallgatnak az illetékes fórumok.

— **Az akasztott ember menyasszonya.** Nagyon keresett, sőt körülrajongott leány lett a fölakasztott Szalma István arája, Kovács Anna, az a cselédsorban lévő leány, akit annak idejében az újságok sürűn emlegettek. A leányhoz az ország négy városából levelet hozott a posta. A levelek küldői égre-földre magasztalják az újságok leírásából köztudomásra jutott bájait Szalma menyasszonyának és mindannyian, mintha összebeszéltek volna, megkérik a kezét. Az egyik ajánlkozó Baranyamegyéből ír. Foglalkozására nézve nyugdíjas járásbírósi szolgálakat mondja magát és azt mondja, hogy negyvenéves. Az újságokból olvasta, hogy völegénye (az Istenben boldogult) milyen hősi elszántsággal bocsátotta nyakát Bali mester rendelkezésére. Eb-

ből arra következett, hogy egy ilyen hősnek csak hős lány lehet a menyasszonya. Levelet pedig azzal fejezi be, hogy mindezekhez hozzászámítva azt is, hogy szőke, már előre nagyon szerelmes belé és nagyon boldog lenne, ha hozzámenne feleségül. A másik levél Kaszáról érkezett Kovács Annához. A küldője egy elvált cipész-mester. Ő nem ír olyan hizelgően, hanem egyszerűen rátér a dologra, megkéri a kezét. Budapestről egy borbély, sőt egy irnok is verseng a völegénye megboldogulása révén híressé lett leányzó keze után. És végül Szabadkáról érkezett egy levél házassági ajánlattal. Egy gazdász küldi. Ő már valamivel elővigyázatosabb a többinél, nem akar zsákban macskát venni; tehát előbb találkozót kér a lánytól. Ő nem hisz az újságoknak, bármennyire földicsérték azok a lány bájait, még pedig Palicsón s ha megtetszett a lány, akkor majd nyilatkozik. Kovács Anna pedig még nem válaszolt egyik ajánlkozó levélre sem, ezek után úgy gondolkodik, hogy vbizonyára akad még jobb parti is.

— **Báron tanár meghalt.** Budapesti tudósítónk táviratozza, hogy Báron Jónás dr., az izraelita kórház sebészeti osztályának a vezetője, ma délben Erzsébet-tér 16. szám alatt lévő lakásán meghalt. A kiváló orvosprofesszor, a kinek kedves, humoros esetei szelvében ismeretesek, egyike volt a legkiválóbb magyar sebészeknek. Gyöngyösön született 1845-ben. A kórházban a betegek kezelése közben rosszul lett, hazahajtatott és lefeküdt. — Egy egész csésze teát ivott mégis félóra múlva meghalt. Szívzselhűdés ölte meg.

— **Hamisítottak-e az ökörmezel betétek?** A rutén kérdéssel kapcsolatban az a vád merült föl, hogy az ökörmezel betétszerkesztés alkalmával több betét meghamisítottat és a ruténeket a kazárok ilyen módon megfosztották földjeiktől. Az „Alkotmány” ezen esetek számát nem kevesebb, mint 863-ra teszi, a néppárnak pedig a vizsgálat bevétele előtt jó volt ez a földagadott szám a politikai agitációra. Hogy mennyi alapossággal bírhat ez a tisztán gyűlölet szítását célzó agitáció, azt megvilágíthatja Kosinszky Károly ökörmezel járásbíró egy ma közreadott komoly és igen nyugodt hangú nyilatkozata, melyben azt közli a nyílvánossággal, hogy az igazságügy-miniszter kiküldöttje által megejtett felülvizsgálat a följelentett esetek közt egyetlen olyant sem talált, melyből valakinek jogsérelme támadt volna. Nyilatkozatát Kosinszky járásbíró így végzi: „Nagyon a tollam alá kívánkozik annak a leírása, hogy miért és honnan eredt ez az országos lármá s a nemesen érző urak a betétszerkesztés folyamán, ami évekig tartott, nem vették észre a tömeges hamisítást. És miért lármáznak most, másfél évvel a betétszerkesztés befejezése után? De azt nem teszem, mert ha rámutatnék az országos lármá eredetére, forrására és indító okára, úgy be kellene mutatnom a népmertő urakat is. Személyeskedni pedig nem akarok.”

— **Egy szerelmes pár a vonat alatt.** — Pozsonyból táviratozzák: Ma hajnalban Bucsu János és Manák Krisztina buzini lakosok borzalmas öngyilkosságot követtek el. Szülei elleneztek házasságukat, mire tegnap a városban lefénnyépeztették magukat, majd kimentek a szabad vasuti pályához és az 5312. számú vonat elé vetették magukat. A vonat mindkettőjüket darabokra tépte. Hátrahagyott levelükben azt kérték, hogy együtt temessék el őket.

— **Aviatikusok katasztrófája.** Nemyorkból táviratozzák: Chicágóban tegnap délutánra várták Atmood aviatikust, a ki St.-Louisból indult el, hogy Chicágóba repüljön. Mikor a starthelyen a legnagyobb volt az izgatott várakozás, Badger fölrepült monoplánján, jelt adni a magasból, ha közeledik Atwood. Alig emelkedett Badger ötven méternyire, mikor gépe fölborult és a földre zuhant. Az aviatikus összetörtött tagokkal holtan terült el. — New-Yorkból táviratozzák: Johnstown aviatikus tegnap repülőgéppel a Michigan-tóba esett és vízbe fullt. Londonból táviratozzák: Morri-

son, aki pályázik a folketown-wendmorei díjért körülbelül háromszáz méter magasságból a tengerbe zuhant. Az aviatikus holttestet ma sodorták partra a hullámok.

— **Házilag készült színes és fehér ingek 3 K 50-től 7 K-ig Lengyel Samunál. Telefon 855.**

— **A híres nótakirály, Csóka Józsi és fia teljes zenekarával ma és a következő napokon a Magyar Király kávéházban fog hangversenyezni.**

— **Itt a Schmidt-cirkusz.** Ma reggel kilónvonattal megérkezett Magyarország legegánsabb és legnagyobb cirkusza és ma, csütörtökön este fél 9 órai kezdettel világvárosi műsorral megnyitó előadást tart. A Cirkusz Schmidt mindenütt nagy feltűnést kelt, mert nem a többi utazó cirkuszok módjára dolgozik, melyek a közönséget csak nagy hangú reklámmal csábítják, hanem igazán nagyszerű, új és világhírű mutatványokat vett fel műsorába, melyek a közönségben felejthetetlen benyomásokat keltenek, különösen a ló és állatidomításban utólrhetetlen a cirkusz és előre látható, hogy a múlt évi látogatói az idén is örömet felkeresik a Széchényi-utca végén felállított, kényelmesen berendezett cirkuszt. Jegyek előre váltathatók Schwart Dániel dohánytözsdejében, a városházával szemben.

— **A Nemzeti Kávéházban** ma és mindennap elsőrangú orfeum előadás fővárosi műsorral. Fellépnek Németh Elza énekesnő, Anna von Beer táncosnő, berlini szépség, Kuti Piroska énekesnő, szenzációs, itt először rövid vendéjátéka miss Jahada angol ének- és táncosnőnek, chicágói kreol szépség, Mary Itar előadó művésznő, Hilda Wels átváltozó táncosnő, a Bécsi Molin Rouge v. tagja, Dévai Sándor rendező, Arányi József tánckomikus, Ernst Altschul karmester. Teljesen új bohózatok. Kezdeté 9 órakor. Szíves pátrfogást kér Rosner A. kávé.

— **Goldstein Karolina,** első debreceni orvosilag elismert mellfüzőterme. A megyeházzal szemben levő Miklós-utca 5. szám alá lett áthelyezve.

— **Kézimunkák** nagyon olcsón lesznek eladva, míg a vakáció tart **Krausz Gyula** üzletében, Kossuth-utca 15.

— **Külföldi fürdőkre** utazók idegen pénzeket legjutányosabban a **Bank és Váltóüzlet** r. t.-nél Kossuth-utca 3. szerezhethetnek be, hol bármely európai városra vagy fürdőhelyre hitellevelek is állíthatnak ki.

Órák, ékszerek, ezüstneműek

eddig nem létezett olcsó árakon

Sándor Armin

legszolidabb alapon álló üzletben
DEBRECZEN, Piac-u. 41. (Dréher sörcsarnok mellett.)
Órajavitások, ékszer alakítások, kiváló gondnal,
legolcsóbban!

Régi elsőrendű vászon- és fehérnemű üzlet Kardos László Kossuth-utca 9. Menyasszonyi kelengye. Férfi kelengye. Gyermekkelengye.

— **Törlesztéses kölcsönök** 20—65 évi időtartamra házakra, földbirtokokra és építkezésekre a legelőnyösebb feltételek mellett gyorsan lebonnyolít **Groszmann és Mandel** banküzlete Hunyady-u. 21. szám.

— **Kalapok, nyakkendők** stb. az előrehaladott idény miatt mélyen leszálított árban kaphatók. **Györfi Testvérek**nél, Debrecen, Piac-utca 30.

— **Kiadó udvari üzlethelyiség,** mely áll két tereméből, november hó elsejére. Igen alkalmas bankszövetkezetnek, irodának és hasonló célokra. Értekezhetni Kiss Ignácnál Piac-utca 32.

— **Könyvelésben jártas leány,** üzletében azonnal felvétetik. Cim a kiadóhivatásban.

— **Modern faliképekben** állandó újdonságok Thaisz Arthur papíráruházában.

Megnyílt a GLÜCKEDE

ujjonnan berendezett
czipő-, kalap- és uridivat üzlete
a debreczeni első takarékpénztár épületében.
Figyelmes kiszolgálás. Olcsó szabott árak.
Telefon 609.

Pontos zsebórák Halász Nándor

ujjonnan berendezett **arany, ezüst, ékszer, óra üzlete**
a Debreczeni Első Takarékpénztár épületében.

Csak azoknak a cigarettázóknak

a kik egészségükre való tekintetből nem sajnálnak naponta 1-2 fillérrel többet kiadni:

Clubspecialité 120 lap 20 fillér

70 „ 12 „
1 doboz (100) hűvel 70 „

Védjegy.

Bárki feladja címét egy levelezőlapon

Halász Ferencnek, Budapest, VII., Nefelejts-utca 4.

kap próbául 2 könyvecskét ingyen és bérmentve.

Orvosi tanácsra a lapok nyomtatlanok, de **minden lapocskában** benne van a védjegy és a gyáros aláírása „MODIANO“ viznyomással.

Kapható mindenütt.

TÖRVÉNYKEZÉS.

A bán elleni merénylet.

A tárgyalást elnapolták.

A budapesti büntető járásbíró — mint tudósítónk táviratozza — ma délelőtt tartotta meg a tárgyalást Mattauschek Emánuel gyógyszerésznek, Tomasich Miklós dr. horvát bán merénylőjének büntügyében. A bán személyesen tett feljelentést, a minek az lett a következménye, hogy a gyógyszerész egy napig fogságban tartották.

Wiener dr. járásbíró ma délelőtt 11 órakor nyitotta meg a tárgyalást, amelyen a vád képviselőjében Aranyiczky dr. királyi ügyész jelent meg. A bán és Chavrak Levin osztálytanácsos, aki tanuja volt az inzultusnak, nem jelent meg.

Az ügyész a tárgyalás megnyitása után kijelentette, hogy közérdekből vállalja el a vád képviselőjének és a htk. 41. szakasza értelmében emel vádat. Kéri a tárgyalás elhalasztását, mert Tomasich Miklós és Chavrak Levin osztálytanácsos, akiknek a kihallgatása feltétlenül szükséges, nem jelentek meg, és mert szakértő orvos sem jelent meg, akinek a kihallgatása pedig, minthogy a tettlegesség minőségének a megállapítása fontos, elkerülhetetlen.

Polónyi Dezső, a vádlott védője ellenzi a tárgyalás elhalasztását.

Désy Géza dr., a bán jogi képviselője hozzájárul az ügyész halasztást kérő indítványához. Kéri Accurti fiúmei főügyész beidézését, aki igazolni fogja, hogy a mikor

Mattauschektől elvonták a gyógyszerészeti engedélyt, kártérítést kapott.

A járásbíró ezeketán kihirdette a végzést. Tekintettel arra — ugymond — hogy Tomasich nincsen jelen, a legközelebbi tárgyalásra megidézi és e célból a tárgyalást elnapolja. Accurti főügyész beidézését mellőzi, de elrendeli, hogy törvényszéki orvos szálljon ki és vizsgálja meg a bán sérülését, azután tegyen jelentést.

A rablógyilkos gyógyszerész a kuria előtt. A budapesti esküdtbíró — mint ismeretes — az elmúlt télen életfogytig tartó fegyházzal büntette Fekete Vilmos gyógyszerészt, aki meggyilkolta és kirabolta Klem Róza rendőri felügyelet alatt álló leányt. Az ítélet ellen Lengyel Zoltán dr. védő semmisségi panaszt jelentett be, amelyet ma tárgyalta a Kuria szüneti tanácsa Istvánffy József tanácselnök elnöklésével és Bucz Lajos bíró előadásában. A vádat Pongrácz Jenő koronagyógyész képviselte. A tanács négy tagja büntető, három polgári bíró volt. Mint tudósítónk táviratozza, a Kuria ma délelőtt hirdette ki az ítéletet, amely a semmisségi panaszok elutasításával az esküdtbíró ítéletét helybenhagyta.

KÖZGAZDASÁG.

Terménytözsde

Schwarz E. debreczeni újsómányos távirati jelentése.
Budapest, 1911. aug. 16.

Készaru 5—10 drágább.

1911. októberi buza	11.40	—
1912. apr. buza	11.60	—
1911. októberi rozs	9.52	—
1911. októberi zab	8.37	—
1911. májusi zab	—	—
1912. máj. tengeri	7.69	—
1911. aug. tengeri	7.95	—
1912. szept. tengeri	8.06	—
1911. jul. tengeri	—	—

Butorcsarnok megnyílt

Hunyadi utca 17. szám

(Demetrovics-palotában.)

A csarnokban eladott műbutorokért

Kovács Gyula

műbutorgyáros 2 évi jótállást vállal.

MUSCHONG-BUZIASFURDÓ

BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ

BAKTERIUM HENTES természetes ásványvíz, üdít, gyógyít. Vese- és hólyagbajoknál, a vasmenedezse idült hurutjainál, huykó- és fényképsődésnél, a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásának bizonyult. — Orvosilag ajánlva. — Főlerakat fűszer és esemegek kereskedésében.
Fried D. Lajosnál
Debreczen, Piac-utca 78. — Telefon szám 740

Külföldre a bécsi, párisi és londoni kiállításokon aranyéremmel, oklevéllel.

Köszvény, osz és reuma ellen a legjobb házi szer

a híres Király balzsam.

Hatása némely esetben meglepő, amennyiben gyakrabban idültabb eseteknél már egyszeri bedörzsöléssel a fájdalomkat teljesen megszünteti.

Fog és felfájást 5 perc alatt megszünteti. Egy nagy üveg ára 3 kor., teljes halmazát utantámasz. Kapható a fővárosban és külföldön.

Grosz Nagy Ferencz gyógyszerész által
DEBRECZEN, Kossuth-u. 8. szám.
Kölséges Segélyes-egyetem új 2. sz. utca.
palotájában.

Regény-csarnok.

FEHÉR FALAK.

REGÉNY.

Irta: MAX PEMBERTON.
Fordította: Szebenyei József.

A torony a kastélytól északra feküdt egy tisztáson, a mely a hegyoldalból szökelett ki. Magasról nézve a templom, az istállókon túl is lehetett látni azokat a magas falakat, amelyek néhány különös mesét tudnának elmesélni emberi gyengékről, gazságokról és lelketlenségekről. Azt mondják, voltak emberek, akiket befalaztak a falba, szörnyetegek, akiket középkor szült. Vannak benne kinz öszerszámok, amelyek a képzeletet is megrémítik. Vaskarok, amelyek a szemekbe meresztek a szögeiket és halálra ölelik az áldozatot. Gépek, amelyek letépi a húst az emberi testről; tűz és víz kinzó szerszámok heverték egyes cellákban, nehogy aki látja őket, a könyörületes idejéről beszélhessen és hálát adjon az egeknek, hogy nem élt a könyörületes szívek korában.

De a rabkai tudatlanok szerint a toronyban ma is minden a régi. A rendőrség visz benne véghez dolgokat, amikről senki se tud és soha onnan ember ki nem szabadult, hogy elmondhatná. A régi rettegés tehát él még bennük és fegyelem szempontjából jó is, bár való igaz, hogy a bányászokat is oly törvények szerint itélik el, mint Bécs bármely polgárát. De a népnek ez nem kell. Aznap éjjel a hatalmas falakra kapaszkodtak és követelték, hogy Jurát kiszolgáltassák nekik. Ő bizonyára érezte e rövid fogság kínjait, de isten legyen kegyelmes hozzájuk, hogy ha a legcsekélyebb bántódása is esett.

Ez a perc a kínos várakozás perce volt, amelyet aligha fog hamarjában még egyszer átélni Rabka. A rendőrség acélgyűrűként vette körül a tornyot és visszalökődtek az előőröket, akik közeledtek. Rudolf maga hatalmas szál ember, prémkabátban és sapkában intett a rendőrhadnagyoknak, aztán a foglárnak, hogy nyissa ki az ajtót. Mikor bement, az ajtó bezárult mögötte és a rendőrök ismét koronban álltak fel az ajtó előtt, ezer szem izgatottan leste, mi lesz. Az ő munkájuk ma éjjel véget ért. Visszakapják a követüket és várják őket a korismák, a kávéházak. Az asszony személylyel ráérnek később is leszámolni.

Tehát vártak türelmesen. Csend lett és izgalmas pillanatok teltek el. Az asszonyok sirtak és a férfiak megsóholták egymást örömlükben. Jura jön ki hozzájuk. Majd beszélni fog nekik, a gyermekeiknek, ő, a szabad Jura és a szabadságra vezető őket. Ezt lassan, susogva mondták egymásnak, de később megtörték ezt a természetellenes csöndet és hangosan kérdezték:

— Mért késlekednek?
— Ez csak holmi csalás volt?

Ah, most jött ki a gróf a toronyból. — Majd megmondja.

Néhány lépcső vezet a toronyba. Ezen megáll a gróf és sápadt arcát a sokaság felé fordította. Látni lehetett, hogy a rendőrök körülveszik és a hadnagy, amint odaállott mellé, pisztolyt vett elő és fehér keztyűjével akarta rejtgetni. A nép maga néma csöndben állt ott az éjszakában. A hold fenn járt már és halvány fényt szórt a jelenetre.

— Barátaim, — mondta Rudolf gróf — nem szabadithatom ki a foklyot, mert ő már szabad.

Egy ideig hang sem hallatszott. Aztán fátyolozottan, mintha messziről jönne a hang, egy asszony elkialtotta magát:

(Folyt. köv.)

Fűszerüzlet

teljes berendezéssel, mely trafik, korlátolt italmérés és denaturált szesz engedélyekkel van ellátva Szent Anna-utca 36. szám alatt eladó.

Vasöntőde kazán és gépműhely

elvállal mindenféle vasöntéseket, kazán és gépmunkákat a legolcsóbb árak mellett. Kutszivaityuk, szőlőprések és egyes részelt kaphatók

Fái Bertalan

Debreczen, Hortobágy gőzmalom mellett.

Tanulók felvételtnek.

Nagymagyaralföldi Bank

Részvénytársaság

DEBRECZEN, Piacz u. 73. sz. a.

Elfogad

betéteket

takarékkönyvekre és folyószámlára s állandó jellegű betétek után

5%

kamatot fizet. — Ezenkívül az intézet fizeti a betét kamatadót is.

Vendéglől és kávéházi felszerelések.

A tavaszi és nyári idényre

a legmegbízhatóbb elsőrangú gyárakból, szabadalmazott

jégszokrényeket,

önműködő fagyaltgépeket, legjobb minőségű szódavíz készülékeket. Tükrözött kerti golyókat, Sodrony borítékat és szabadalmazott legjobb befűző üvegeket, a legnagyobb választékban és legjutányosabb árak mellett ajánl

Kaszanyitzky Endre

üveg, porcellán, lámpa, háztartási s diszárak nagykereskedése

Debreczen, Piacz-u. 57-ik szám.

Vendéglől és kávéházi felszerelések.

A B.-Ujvárosi Takarékpénztár

a Széchenyi körben levő, a Tisztviselőtelep tőzsomszédságában Ferenczy Elek-tőle

8000 négyszögöles telket

villatellékeknek parcellázva, és pedig olyként, hogy a telekvétel árának, valamint az építési összegnek csak 1/4-ed részét kell befizetni, a többi részét amerizációs kölcsönként az intézet által meghagyatják. Jogában áll azonban vevőnek a vételárát kifizetni vagy más intézetnél felvenni.

A terület már jóváhagyott parcellákban fel van osztva.

Felvilágosítást nyújt

Dr. Sebők Ernő

intézeti ügyész

Arany János-u. 2.

Fiatal házi szolgát

felvesszünk azonnali belépésre.

Hoffmann és Kronovitz könyvnyomda

Debreczen, Piacz-utca 49.

Nagy halostély.

Folyó hó 19 én Szombaton este a Madai hisvendéglőben, Kiglyó-u. 12. sz. rántott és paprikás halak, nyul gerincz és nyul paprikás. Kötöny tisztán kezelt borok és frissen sült fánk estélyt rendezek, melyre számos megjelenést kér.

Tisztelettel

Kovács János

üzletvezető.

Értesítés.

A nagyérdemű közönség szives tudomására hozom, hogy

butor üzletemet

az utca helyiségéből ugyanazon házban hol eddig is volt Piacz utca 44. sz. Dr. Ujfalussy-ház udvari helyiségébe helyeztem be, hol is óriási választékot tartok mindenféle stílus asztalos és kárpitos butorokból. Teljes mennyasszonyi kelengyék azonnal készen. Tisztességes és pontos kiszolgálás.

Varga József butorkereskedő, asztalos, kárpitos és diszító műhely Debreczen, Piacz 44. az udvarban. Telefon 377.

Eladó

a Postakertben, Posta-utca 5. szám alatt, közvetlen szemben a fémipariskolával 2109 négyszögöl terület egészben vagy részben.

Értekezhetni ugyanott a tulajdonosnál.

Tiszta agyagból készült szép és jó

cserép, fali téglá

és legszebb

nyersfalazati téglá

csak a

Karczagi agyagiparnál

Karczagon szereshető be.

4-5 szobás

kényelmes lakást

keresek.

Czim Budaházy, Arany János-u. 39. emelet.

Apró hirdetések.

Minden sor 5 fillér.

Levelezés.

Most vagy soha jelígenek Mégis mozog a földtől levele van.

Betöltendő.

Szolgák felvételnek a Városi nyomdában.

Óvadékképes pénzbeszedők felvételnek Kaisernél, Hatvan-utca 2.

Egy tanuló felvétetik Félégyházy János fűszer kereskedésében Piacz és Miklós-utca sarok.

Pénztárosnő gyakorlott felvétetik a Harmathy könyvüzletben, Fűvészkert-u. 14.

Tanoncz kitűnő mesterséghez felvétetik. Czim a kiadóhivatalban.

Levelezőnőnek könyvelésben jártas gépirónó állást keres. Cim a kiadóba.

Nyomdásztanoncz, ki 14 életévét betöltötte és két középiskolát végzett, felvétetik Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában, Piacz-u. 49.

Adás-vétel

Teseni és Hungária tea vaj, uradalmi írósvaj, naponta friss érkezésű, kapható Deutsch Lajos fűszerüzletében, Piac-u. 38.

Őzérővei porkólt, naponta friss, zamatos kávé kapható Lindenfeld J. Jenő fűszer nagykereskedésében, Rózsater 3. Városház-utca 2 Pénzügyi palota.

Ha nincs pénze és szüksége van vászon, asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, fiu öltönyre vagy tükör, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon. Telefon 685.

Vasódi szegedi édes, nemes és rózsza paprika különlegességek óriási raktára Lindenfeld J. Jenő nagykereskedésében, Városház-u. 2. Rózsater 3. Pénzügyi-palota.

A Bocskay kertben 20 hold szőlő egészben vagy kisebb részletekben is eladó. Értekezni lehet Hadházy Dezső hegyközségi felügyelőnél, a helyszínen.

Bor eladás. 70 hektoliter kitűnő 1908. évi Ezerjő Rizling Molnár Lukátsnál Debreczenben.

Borszivó és nyomógép, majdnem teljesen új, egy csizos belvírággal, 18 méter hosszú gummicsővel és minden hozzávalóval, nagyobbak vétele folytán igen olcsón eladó. Cim a kiadóban.

Boros hordó és taposó kádak minden nagyságban új és használt Péterfia-u. 76. kaphatók.

Boreczet házilag készült kapható. Czim a kiadóba.

Lakás.

Két szobás lakás mellékhelyiségekkel november 1-re kiadó Arany János-utca 23 sz. alatt.

Modern 5 szobás lakás minden órán kiadó. Széchenyi-u. 25.

Különböleg.

Német elemi iskolába járó fiut Szepességen havi olcsó ellátással felveszek. Csizmár Andor fodrász Szepes-Merény

Hová menjünk? A Farkas-féle új orth. kóser bodegába. Hunyadi-u. 17.

Legszöbben tisztít, mos és vasal a Kristály mosóda, Kandia-u. 5.

Welsz Ferenc épület és bútorgyártó József kir.-h.-u. 60. Készít minden az asztalos szakmába vágó munkálatokat elsőrendű kivitelben, mérsékelt árban.

Fehérnemű javításokat, gombjuk varrást elvállalok, esetleg házhoz is elmegyek. Cim a kiadóhivatalban.

Előleges értesítés.

A debreczeni Vas és Rézbutorgyár részvényiársaság Ispotály laposon levő saját gyártelepét legújabb vívmányu gépekkel felszerelt butormárványiparral bővíti ki és a Belga, Olasz, Francia és Magyar I. rendű nyers márvány fajok megérkezése után üzembe helyezi.

Egyben a n. é. közönség b. figyelmébe ajánlja immár általánosan elismert és többszörösen kitüntetett vas és rézbutor gyártmányait, a melyek mindegyike özégünk czimkéjével van ellátva.

Beszerezhető minden nagyobb butor és vaskereskedőnél, ennek hiányában pedig saját telepükön levő raktárukból a legmérsékeltbb gyári áráért.

Iskolás fiuk és leányok részére

intézeti fehérneműek

szobkezdők, matrácok, paplanok, flanel takarók, eszernyők

Donogán és Somossynál
DEBRECZEN, Kistemplom-bazár.

Simenffy- utca 55.	Ruhafestő.	Széchenyi- utca 6.
GÖZMOSÓ.	Wacha Róbert Debreczen. Telefon 840. Telefon 840. Vidéki megkeresések és megbízások a főüzletbe: Simenffy-u. 55. sz. intézendők.	Ágytoll- tisztító.
Varga- utca 35.	Vegyí-tisztító.	Verbőczy- utca 14.

Üzleti könyvek,

mert azok árusításával teljesen felhagyunk,

igen olcsón

kaphatók.

Hoffmann és Kronovitz

könyvnyomdájában

Piacz-utca 49.

Sérvkötők, haskötők, hátegyenesítő, kötszerek és betegápolási czikkek legnagyobb választékban

Schön Sándor

kezyű-, kötszer- és orvosi műszertárában

DEBRECZEN, Piacz-utca 12. (Stenczinger-ház.)

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Piacz-utca 49. a főpostával szemben.